

O BRASIL — ESPERANTISTA

ORGÃO OFICIAL DA "LIGA ESPERANTISTA BRASILEIRA" — Sociedade de utilidade pública.
NOVA FASE DO "BRAZILA ESPERANTISTO"

Número 55-57 (314-316)

Julio-Septembro 1942

Redator responsavel:
Dr. Carlos Domingues

Administração e redação:
Praça da República, 54.
Rio-de-Janeiro. Brasil.

Gratuito para os sócios da Liga.
Eksterlande: Unu dolaro aŭ 15
respondkuponoj.

BRAZILO KAJ AMERIKO

"Brazilo vivis kaj volas plu vivi en la plej intima unuiĝo de ridadpunkto kun la civilizitaj regnoj. Ĝi ne povas deklinigi de tiu devo de homa solidareco. Antaŭ la politikaj kaj ekonomiaj kondiĉoj de nia tempo estas neeble al iu ajn lando eviti la internacian kunvivon; la reciproka kooperado kaj helpo sin trudas, pli kaj pli, kiel esencaj faktoroj por la finstareco de la paco inter la popoloj.

Ne forgesinte tiujn ĉi postulojn de internacia solidareco estas tamen al la amerika kontinento, al kiu sin turnas prefere niaj atentoj. Ni estas nemalgranda parto de la granda amerika familio, kaj tiu ĉi formas, en ĉiuj sencoj, pro sia deveno, evoluo, necesoj kaj celoj, tute apartan mondon, en kiu apartenas al ni ero de historia respondeco, kiun ni ne povus lasi flanke kaj trudas la daŭrigon de nia tradicia politiko, sintezita, antaŭ pli ol cent jaroj, en la esprimo — amerika sistemo — de Jozefo Bonifaco, kaj objektivigita dum la glora administrado de la dua Rio-Branco".

(GETULIO VARGAS, La

Lia Ekseleco d-ro Getúlio Vargas, Prezidanto de la Brazilia Respubliko, al kiu Esperanto multe ŝuldas.

Nova Politiko do Brazilo. III volumo, pag. 66).

"Pacema popolo, edukita en la kristanaj virtoj, ni ne kulturas militajn inklinojn, sed faros tiel, kiel la pacamaj kaj laboremaj civitanoj atakitaj en sia propra domo: — ni redonos frapon post frapo, rezistante per ĉiuj imageblaj rimedoj al tiuj, kiuj pretendas subpremi nin. Nenio haltigos nin ĉe tiu decido. Minacoj, ofendoj aŭ perfortoj servos nur por pligrandigi nian batalemon kaj plifortigi la reagon.

Batalante ĝis la definitiva venko ni estos indaj je Ameriko, kontinento de liberaj homoj kaj de Brazilo, granda kaj glora Patrujo, kiu meritas ĉiujn niajn rezignojn kaj ĉiujn oferojn."

(El la parolado farita de D-ro Getúlio Vargas, la Tan de Septembro lasta kaj disradiita de ĉiuj brazilaj radistacioj).

BRAZILO ESPERAS, KE ĈIU PLENUMOS SIAN DEVON.

BRAZILA INSTITUTO DE GEOGRAFIO KAJ STATISTIKO

Kiel ni diris en nia lasta numero, Ambasadoro José Carlos de Macedo Soares, prezidanto de la "Brazila Instituto de Geografio kaj Statistiko", anoncis, en sia lastjara Raporto prezentita al D-ro Getúlio Vargas, prezidanto de la Respubliko, la baldaŭan eldonon de speciala verko pri la Geografio kaj la Historio de nia lando, kies verkadon la Instituto komisiis al du kleraj specialistoj, famekonataj kiel kompetentuloj, nome: profesoroj Delgado de Carvalho kaj Jonathas Serrano.

Nun ni havas la plezuron sciigi nian legantaron, ke tiuj ĉi profesoroj jam prezentis siajn verkojn al la Instituto, kiu ilin transdonis, respektive, al s-roj d-ro Carlos Domingues kaj ing. A. Couto Fernandes, kiuj jam ilin esperantigis.

D-ro Mário Teixeira de Freitas, ĝenerala sekretario de la Instituto, ricevinte la tradukojn tuj ilin sendis al ĝia Presejo, kiu antaŭ nelonge presis la belegan broŝuron pri "Urbo Salvador", kiu tre plaĉis al ĉiu ĝin vidinta.

Donacitajn de la "Brazila Instituto de Geografio kaj Statistiko" kaj akompanatajn de ĝentila oficiala letero de ties prezidanto, Ambasadoro José Carlos de Macedo Soares, "Brazila Ligo Esperantista" ricevis kelkajn librojn, kiujn ĝi tre varme dankas. Jen iliaj titoloj:

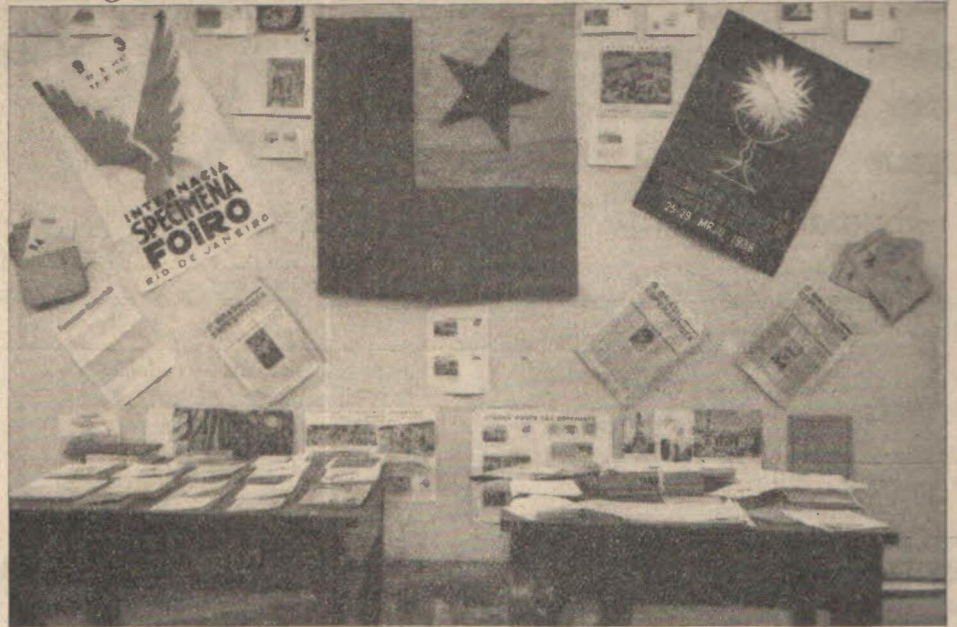
"La Brazila Instituto de Geografio kaj Statistiko kaj la Ortografio", kiun la Instituto dediĉis al la "Brazila Literatura Akademio", kies nunjara prezidanto estas Ambasadoro Macedo Soares.

"Statistika Jarlibro de Brazilo". — Kvina Jaro. 1939/1940.

"1941a Raporto, prezentita de la prezidanto de l' Instituto al D-ro Getúlio Vargas, prezidanto de la Respubliko. Ĝi enhavas Ĉapitron titolitan "Esperanto ĉe la Brazila Statistiko", kiun ni publikigis en nia lasta numero.

"Brazila Instituto de Geografio kaj Statistiko kaj Edukado". Du dikegaj volumoj. La dua volumo enhavas kelkajn paĝojn pri la Rezolucioj de la Ĝeneralaj Kunvenoj de la Nacia Konsilantaro de Statistiko rilataj al Esperanto.

ESPERANTO EN GOIÂNIA

Fotografajo de parto de la esperantista ekspozicio.

Okaze de la oficiala inaŭguro de Urbo Goiânia, nova ĉefurbo de Stato Goiás, efektiviĝis la 2a Ekspozicio de Edukado, Kartografio kaj Statistiko, anekesita al la 8a Brazila Kongreso de Edukado, kiu daŭris de la 20a de Junio ĝis la 10a de Julio nunjara.

Interkonsente kun la "Brazila Instituto de Geografio kaj Statistiko" nia Ligo komisiis d-ron Mário R. Nunes, oficiston de tiu Instituto kaj organizinton de tiu ekspozicio, starigi tie elmontraĵon de esperantaĵoj.

Nia fervora samideano lerte kaj dediĉe plenumis sian taskon. Supre ni publikigas kliŝon de parto de la esperantista ekspozicio, kiu estis multe vizitata. Ni gratulas d-ron Mário Nunes pro la sukceso atingita.

Ambasadoro José Carlos de Macedo Soares, prezidanto de tiu Instituto, sendis al la prezidanto de BLE la jenan telegramon: "Brazila Instituto de Geografio kaj Statistiko kaj ties prezidanto varme dankas Brazilian Ligon Esperantistan pro ĝia netaksebla kooperado ĉe la patriotaj kaj kulturaj elmontraĵoj okaze de la oficiala inaŭguro de Goiânia."

TELEGRAMA

Dr. Alberto Couto Fernandes — Presidente Liga Esperantista Brasileira — Nesta.

Instituto Brasileiro de Geografia Estatística e seu presidente, agradececi vivamente "Liga Esperantista Brasileira", inestimável cooperação assegurada certos civicos culturais inauguração oficial Goiânia. — José Carlos Macedo Soares, presidente.

VERSETOJ

Ŝian nomon oni skribas
Per literoj simpatiaj;
Kiam vidas mi l' unuan,
Mi tuj pensas pri l' aliaj.

Ofte ni tre gaje ridas
Kun malĝojo en la kor';
Ĉar neniu ĝin travidas,
Ne aperas la dolor'.

Mi ĝin volis, ŝi ĝin volis.
Petis mi, ŝi malkonsentis;
Mi revenis, ŝi forkuris;
Mi forkuris, ŝi tuj pentis.

Vent' agitas la palmarbon,
Kaj ĝi staras necedante;
Mia kor' ankaŭ suferas,
Sed restadas ja konstante.

Mi vivadas en dometo
Malfermita ĉiam, ja;
Apud ĝiaj fenestretoj,
Dolĉe kantas sabia' (1).

Tie kantas mi belajojn,
De la kampo kaj de l' monto;
La kolorojn de l' montaro
Kaj la bruojn de la fonto.

Esperantigis

J. B. Mello e Souza.

(1) *brazila birdo.*

(El *Brazila Esperantista*).

Zamenhof em seus últimos dias

1915. De volta a Varsóvia, de pé num trem cujos vagões transbordavam de gente que se acotovela aflita e quasi esfomeada, — o dr. Zamenhof pensa. A esposa, sempre zelosa e infatigável, está ao pé dele, e vigila. E enquanto a locomotiva se arrasta, penosamente, através dos campos mortos, no caminho Escandinávia-Petersburgo, desperta, ainda uma vez, no espírito do grande sonhador, aquela estrofe de um dos seus poemas:

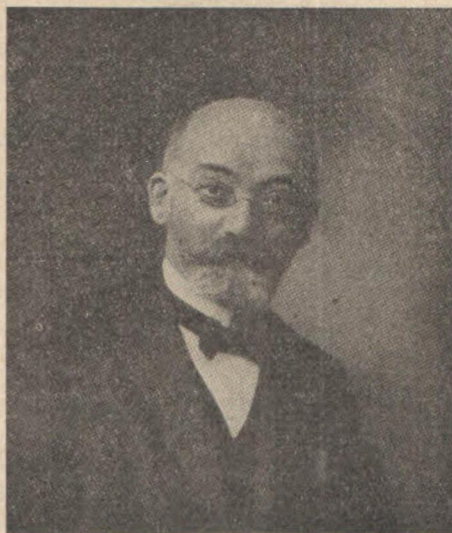
“Homaron Vi kreis perfekte kaj bele,
Sed ĝi sin dividis batale;
Popolo popolon atakas kruele,
Frat' fraton atakas ŝakale.”

E o seu coração enfermo mergulha em profunda tristeza. A locomotiva, entretanto, indiferente, vai comendo, a medo, as milhas desoladas...

Já ele não sai de casa. Só dificilmente consegue dar um passo ou respirar. Entrementes, a guerra medonha serpenteia em torno, com os seus ruidos sinistros. Os canhões uivam cada vez mais perto. Asas trágicas de aço se agitam nos céus e caem, sobre a cidade, bombas e bombas. Uma delas chega a atingir a rua Dzika, mas isso não lhe causa temor. Já se habituou às sugestões e aos espetáculos da morte.

Na noite de 1.º de Julho de 1915, os céus que cobrem as proximidades de Varsóvia fulguram, em reflexos sangrentos. Tendo abandonado a cidade, os russos vão incendiando, na sua passagem, as colheitas. Vastos campos doirados de trigo flamejam, nas sombras. Na manhã seguinte, um regimento alemão entra na cidade, a marchar, solene. Uma junta governativa polonesa é eleita junto a um general da Prússia. A boicotagem e o ódio crescem, dia a dia, no acervo das raças que se espremem pelas ruas. A Miséria e a Fome arrastam o trenó do Frio. Morrem milhares de crianças. Longas, intermináveis filas de mulheres esperam nas calçadas, junto aos postos de distribuição de sopa. Falta o pão.

Ao dr. Zamenhof, entretanto, o ar vai faltando mais e mais. Para o salvar, a esposa o obriga a transferir sua residência para junto do Jardim Sakska, a rua Krolevska, 41, onde o visitou o eminente esperantista Edmond

D-ro L. L. Zamenhof.

Privat. Em Dezembro de 1916 já respira com esforço.

Seu filho Adão o substitue na clínica de olhos, à rua Dzika. Lamenta-se ele ter aí abandonado os seus pobres, pois que só entre estes sentia-se à vontade. Seu irmão Alexandre acaba de morrer distante. Sua filha Sofia, que é médica, está clinicando em Cracóvia. Já não lhe chegam cartas, por causa da guerra. Domina-o indizível aflição. Sofre, paternal, pela morte de inúmeros esperantistas. “Por que eles, e não eu?” — pergunta angustiado. De noite, junto à Lareira, está sempre a falar do jovem e fervoroso Bolingbroke Mudie, que também a voragem da guerra sorveu. As paredes estão todas cobertas de quadros, doces recordações dos congressos de Boulogne, Genebra, Cambridge, Dresde, Barcelona, Washington, Antuérpia, Cracóvia, — belos dias. Pende, igualmente, da parede, uma fotografia do velho e leal companheiro Moscheles.

A fogueira terrível da guerra continua a crepitar, implacável. Entretanto, vai-se apagando, aos poucos, essa chama de vela boa e pura. A respiração tornou-se, para ele, um tormento. Tem que estar sempre de pé ou sentado. Não pode, absolutamente, deitar-se.

Vem a primavera. O seu Labor intelectual cresce, agora, intensamente, e ele escreve, escreve, com sofreguidão. Uma nova humanidade tem que surgir... Mas, que vigílias estafantes! Que tormento o triturar-se, asfixiado, numa cadeira, dias e noites seguidas!

E, sobretudo, como lhe doem as marteladas do coração!

“Ho, mia koro, ne batu maltrankvile,
Et mia brusto nun ne saltu for!
Jam teni min ne povas mi facile,
Ho, mia kor’!”

Repousar, dormir alguns minutos, pelo menos! Um dia, o médico conseguiu-lhe um momento de alívio. Foi a 14 de Abril de 1917. Ele se tinha estendido sobre um canapé. A esposa acompanhou o médico à porta. O enfermo se sentia algo melhor e ia ter, enfim, um pouco de repouso!

Mas eis que, de súbito, o estertor terrível da morte se desencadeia. Quis chamar. A voz, porém, se lhe despedaçou na garganta. A esposa correu-lhe, pressurosa, e tentou reanimá-lo. Em vão! Já tinha deixado de bater o coração que tão intensamente pulsara pela humanidade.

“Ho, mia kor’! Post longa laborado
Ĉu mi ne venkos en decida hor’?
Sufiĉe! trankviliĝu de l’ batado,
Ho, mia kor’!”

Num dia de chuva, frio e nebuloso, os esperantistas de Varsóvia conduziram o esquife à cidade das tumbas. E ouviram-se, aí, os versos tristes do poeta Belmont:

“Ne venis Polujo kadavron honori
De filo pollanda, de monda saĝul’...
Ho kiel sangiĝis en mi pola kor’...
Malriĉaj Hebreoj nur venis post ĉerko,
Ĉar mortis bonkora helpant’ okulisto.”

Àquele imenso círculo familiar de idealistas, cujos delegados o aclamavam todos os anos nos congressos internacionais do Esperanto, as fronteiras estavam fechadas. Alguns poloneses apenas: Grabowski, Belmont, o comandante alemão Neubart, — só esses puderam despedir-se dele, em nome do grande mundo esperantista que o venerava e que o pranteou em toda parte. Não houve cerimônias fúnebres pomposas, nem representações oficiais. Compareceram alguns esperantistas apenas, e a sua clientela humilde — grande número de homens do povo, que em suas roupas de trabalho foram levar as lágrimas sinceras de pesar e gratidão àquele que lhes mitigara tantas vezes, carinhosamente, as dores físicas.

Como o enterro de Tolstoi, que foi assistido por camponeses, o de Zame-

nhof representava, assim, bem sugestivo símbolo. Porque, evidentemente, morreu o homem apenas, desapareceu uma existência de 57 anos, um oculista pobre. Mas a sua grande obra ficou, para como que emuldar essa inspiração sublime que nem toda alma pode produzir. E isso é imperecível.

Sobre a escriturinha estavam algumas laudas em que o lapis nervoso do poeta começara um pouco a vibrar, como que ao canto-do-cisne...

Era o plano inacabado duma obra sobre a imortalidade da alma. O que teria pensado, a respeito disso, esse grande amigo da humanidade, esse que dera toda a sua vida em holocausto a um sonho sagrado? que teria s' do o âmago da sua crença? Que teria ele pensado dessas coisas incontrolláveis que esconde a asa turva da morte? Nem mesmo aqueles que lhe eram mais íntimos saberiam responder. Ele mantinha, a respeito desta questão, um silêncio que ninguém ousava perturbar. Todos sabiam apenas que ele era magnânimo, puro, modesto, servil, abnegado. Tratava a todos com uma paciência apostólica, jamais molestava quem quer que fosse, e ouvia sempre com simpatia a todos, sem excluir mesmo os importunos. Esposa, irmãos, filhos, sobrinhos, amigos, clientes, discípulos — todos o veneravam como a um santo. Nas horas difíceis das tormentas e da dúvida, vinha cada um beber-lhe os conselhos restauradores ou as lições magistras. "Nunca pecou!" — dizia a velha criada polonesa, mostrando a fotografia dele, que ela trazia ao peito, junto ao crucifixo. Quantos homens famosos têm permanecido grandes aos olhos dos seus criados?

Zamenhof tinha visto muito claramente o lado material dos empecilhos que estorvam a marcha para a confraternização geral. Por isso, ele pôde expor sabiamente, ao mundo, os recursos práticos para a jornada do amor e da paz. Por isso, ele soube dar aos homens esse maravilhoso idioma-hifen da amizade, pondo sobre milhões de lábios o instrumento da fraternidade universal.

Grande médico da humanidade, enviou-se uma vez, carinhosamente, sobre o seu corpo envenenado e enfermo, e compreendeu-lhe a causa dos espasmos frequentes... E fez o diagnóstico indestrutível. Não se limitou, entretanto, a dar conselhos — compôs, ele mesmo, o elixir.

* * *

D-RO UBALDINO DO AMARAL FONTOURA

Je la 27a de Aŭgusto lasta oni memorigis la centjaran datrevenon de la naskiĝo de meritplena civitano, kies nomo estas UBALDINO DO AMARAL FONTOURA, kiu dum pli ol unu centjaruono, ĝis sia morto, faris al Brazilo la plej grandajn servojn. Fervora propagandisto de la Sensklaveco kaj de la Respubliko, fama advokato, brila oratoro kaj ĵurnalisto, li okupis gravajn oficojn, kiujn li plenumis kun digno kaj kompetenteco. Jen estas la ĉefaj el tiuj oficoj: doganestro, magistratestro, senatano, prezidanto de l' Senato, ĉefurbestro de Rio-de-Janeiro, ministro de la Superega Tribunalato, direktoro de la Respublika Banko kaj prezidanto de la Brazila Banko. Li apartenis al la arbitraciaj tribunaloj Brazila-Bolivia kaj Brazila-

Tinha o cérebro pleno e bem equilibrado. Só o coração batia-lhe célere e ardente. Sua alma de sábio era tranquila, e essa placidez se derramava, a transbordar, em todos os seus gestos. Simples, meditativo, leal, ele abominava a artificialidade das frases em conversação. Qual o esperantista, mesmo o mais humilde, que não conseguiu se aproximar dele e lhe falar, nos Congressos? E quem, tendo-lhe falado uma vez, não o ficou admirando de todo o coração? Muitos milhares de homens conhecem-no apenas através dos seus livros, e o admiram do mesmo modo. Em todas as partes do mundo, onde quer que esteja o lar dum esperantista, o seu nome é pronunciado com veneração. Sobre os campos negros da luta sangrenta nos países conflagrados pela guerra de 1914-18, ao trepear das metralhas nas batalhas tremendas, muitos e muitos soldados viam a imagem do seu rosto, através do fumo e da febre,

-Perna kaj estis membro de la Daŭra Kortumo de Hago. Li fondis kaj direktis diversajn entreprenojn.

La memorigaj festoj, kiuj daŭris 20 tagojn, konsistis el patriotaj kunsidoj, perradiaj paroladoj, mesoj, gazetaj artikoloj, inaŭguro de lia busto ĉe la honora salono de la Superega Tribunalato kaj de lia portreto ĉe la salono de Centro el Paraná, Ŝtato, kie li naskiĝis.

Progresema, li estis tre simpatia al Esperanto, kies propagandon li helpis. Kiel prezidanto de la Societo Amantoj de la Instruado li permesis la malfermon de kursoj de Esperanto ĉe la Lernejo Senador Correia. Li mem ĉeestis la unuan el tiuj kursoj, kiun partoprenis lia filino Gloria, kiu ellernis la helplingvon. D-ro Ubalдино do Amaral publikigis en la grava ĵurnalo "O País", kies redaktoro li estis, interesajn artikolojn pri la Esperantomovado.

Lian belan ekzemplon ankaŭ sekvis kelkaj el liaj genepoj, kiuj ellernis kaj propagandas Esperanton. F-inoj Maria, Rosa kaj Debora Amaral Malheiro farigis fervoraj helpantinoj de nia Ligo kaj la du unuaj estas estraranoj de Brazila Klubo Esperanto, la plej malnova en Brazilo. Lia nepo d-ro Silvio do Valle Amaral estas bonfarinta ano de BLE.

Nia Ligo reprezentigis ĉe la ĉefaj memorigaj festoj. Al lia familio niajn gratulojn pro la meritaj manifestadoj al li faritaj.

Legou-nos ele a nós esperantistas, a incumbência sublime de divulgar em toda parte a sua eloquentíssima proposta de fraternidade universal. Sobre a página interrompida descansa a pena que tanto e tão ardentemente batallou em prol do Bem e do Belo.

Mas a grande empreitada não está finda. E' urgente, sobretudo, que, com a picareta das realizações convincentes, façamos voar as barreiras da incompreensão e da descrença. E teremos aberto o caminho para o futuro. A humanidade anseia pelo rompimento desses elos de sufocação, precisa do absoluto. Estão aí os seus brados inquietos: Das trincheiras, dos túmulos, das ruínas, de tudo se ergue o mesmo chamado aflito e tocante.

(Adaptação feita por Aldino de Freitas do livro "Vivo de Zamenhof", de Edmond Privat, vol. 1 de la "Libraro Bolingbroke-Mudie", editado pela "Brita Esperanto-Asocio").

ESPERANTO KAJ KATOLIKISMO

La 27an de Septembro lasta d-ro Mário Ritter Nunes, ĉe la luksa salono de la ĉefpreĝejo de Sankta Laŭrenco, en Niterói, okaze de kunveno de la Legio de l' Sanktega Koro de Jezuo, faris paroladon pri "Esperanto kaj Katolikismo".

Li elmontris la intimajn rilatojn ekzistantajn inter la celo de Esperanto kaj la katolika doktrino kaj citis la opiniojn de altaj figuroj de la monda ekleziularo.

Ĉeestis la kunvenon granda nombro da personoj, inter kiuj troviĝis altranĝaj figuroj de la urba socio.

La prezidanto de la Legio, s-ro José Figueiredo Alves, kaj ĝia Spirita Direktoro, Pastro Abílio Real Martins, varme gratulis la parolinton pro lia bonega leciono kaj diris pri la graveco, kiu povas kaj devas havi Esperanton ĉe la Katolika Afero kaj ĉe la destinoj de la mondo.

S-ro Heitor Carestiano, klera legiano, proponis, ke la Legio klopodu, por ke ĉiuj siaj anoj povu koni la helplinĝvon.

STATISTIKO KAJ ESPERANTO

El letero de nia kara usona samideano s-ro George A. Connor, prezidanto de la "Interlingva Asocio Panamerika", adresita al d-ro Carlos Domingues, ĉefredaktoro de "O Brasil Esperantista", ni elĉerpis la jenon:

TUTAMERIKANISMO KAJ ESPERANTO. Tiu artikolo, tiu mirinde taŭga kaj frapanta tezo, de d-ro Mário Teixeira de Freitas, treege kuraĝigis nin en la laboro ĉi tie. Vere mi opinias, ke neniam kaj nenie troviĝas pli bona propagandilo. Pro t'u opinto mi faris mil ekzemplerojn, tradukitajn en la anglan lingvon, kaj jam ricevis kelkajn respondojn favore kaj laŭde de kelkaj eminentuloj. Kaj mi ĵus komencas la dissendon. Ĉu mi povas akiri de vi multajn pli da ĝi? Mi sendis aparte poŝmandaton, kaj petas vin, se iel eble, sendi pli de la bonega numero 49-51, Jan-Feb-Mar. 1942. Ili estas multe pli taŭga ol tiuj numeroj kun raporto de Donjo kaj mi. Mi uzas ambaŭ, sed al multaj gravuloj tiu artikolo de D-ro Freitas estas la plej frapanta interesigilo kaj estas artikolo la plej valora por nia uzo."

La artikolo, pri kiu parolas s-ro Connor, estas la bonega parolado farita de D-ro Mário Teixeira de Freitas, ĝenerala sekretario de la "Brazila

la Instituto de Geografio kaj Statistiko", kaj prezidanto de la "Interamerika Instituto de Statistiko", okaze de la fermo de l' feria kurso por ĝeinstruistoj de la Federacia Distrikto, organizita de la *Brazila Asocio por Edukado*.

NEKROLOGO

Monsinjoro Luiz Gonzaga do Carmo

En la aĝo de 64 jaroj subite mortis je la 19a de Julio lasta Monsinjoro Luiz Gonzaga do Carmo, estro de la paroĥo de N. S. de Gloro en Rio de Janeiro dum 34 jaroj kaj papa protonotario. Dum sia tuta vivo li estis vera vikario de Kristo en tiu ĉi mondo kaj lia homplena enterigo estis sankto pri la granda estimo kaj respekto, kiujn dediĉis al li liaj multenombraj paroĥanoj.

Pasia filatelisto, li estis ĝis sia morto prezidanto de "Brazila Filatelie Klubo", kiu ŝuldas al li valorajn servojn. Danke al lia simpatio al Esperanto "Brazila Ligo Esperantista" sukcesis aranĝi la belan standon de esperantaĵoj okaze de la sukcesplena Internacia Filatelie Ekspozicio BRAPEX, organizita de tiu Klubo dum la jaro 1938.

Tiu ekspozicio, kiu estis oficialigita kaj subvenciita de la brazila Registaro, okupis 14 salonojn de la Nacia Muzeo de Belartoj. En nia 293-294a numero ni publikigis allogajn fotografajojn de la Stando de Esperanto, de la poŝtkarto tiam eldonita de BLE kaj de la oficiala dukolora stampo kun verda stelo. Pri tiu stando diris "O Brasil Filatélico": "Unu el la plej interesaj notindaĵoj oni ŝuldas al la esperantistoj".

Dank' al la bonvolo de la estraro de Brazila Filatelie Klubo nia Ligo organizis en 1940 elmontraĵojn de poŝt-

ESPERANTO VIVAS

ARGENTINO. — La raporto de la Rosario Esperanto-Asocio montras bonegan progreson. La kurso, al kiu aliĝis 70 personoj, finiĝis kun pli ol 40 studentoj. La Asocio partoprenis en la Internacia Filatelie Ekspozicio, kiam, por la unua fojo en Argentino, oni uzis stampilon kun Esperanta teksto. Parolado kaj mallonga kurso okazis kun sukceso en la urbo San Pedro, kaj oni regule dissendas "Esperantistan Bultenon" per la radio-stacio L.T.I., Radio del Litoral.

BRTUJO. — La Ĉiuvara Ĝenerala Kunveno de la Brita Esperantista Asocio okazis en Birmingham je la 2^a de Majo. La ĉeestantaro estis pli granda ol ĉe la antaŭaj dum militaj kunvenoj, sed la plej trafa afero estis la spirito de optimismo kaj la bonhumoro kiuj regis. La jarraporto montris pli kontentigan financon rezulton kaj bonajn sukcesojn en kelkaj aferoj. Plej grava, eble, estas sukceso de nova kvinŝilinga korespondanta kurso, al kiu aliĝis pli ol naŭcent personoj. El ĉi tiuj, multaj jam finis la kurson, kaj multaj ankaŭ aliĝis la Asocion kaj kredeble fariĝos lertaj Esperantistoj kaj viglaj laborantoj por la movado. B.L.E. intencas daŭrigi la reklamadon pri la kurso, kiu jam havis tiel bonan sukceson.

Elektiĝis kiel la nova Prezidanto de B. E. A. F-ino Margaret Jay, jam bone konata internacie pro ŝia ĉeesto ĉe Internaciaj Kongresoj.

Post komuna tagmanĝo, vespere okazis festeto ĉe la kunvenejo de la Birminghama Societo, kaj tio ankaŭ bone sukcesis.

La 25an de Aprilo okazis en Manchester la plej sukcesa federacia konferenco, kiun mi havis la okazon ĉeesti post la komenco de la milito. Ne estis nur ke la nombro de ĉeestantoj estis granda; eĉ ne ke la vizitanta parolanto estis Parlamentano Rhys Davies; sed la spirito de ĉiun estis tiel esperanta kaj fidanta al la estonteco, ke ĝi vere estis esperiga.

DANUJO. — En Danujo en 1941 estis granda aktiveco. La danaj jarkunvenis en Odense, kiam kolektiĝis ne malpli ol cent kvindek personoj. Kvindek entuziasmaj lernantoj partoprenis la somerkursojn, kiuj siatempe gvidis nia bedaŭrata Margareta Saxi. En Decembro oni eldonis novan ampleksan kantlibron kun 136 kantoj. S-ro Neergaard aperigis scianca disertacion kaj aldonis esperantlingvan resumon. Preskaŭ ĉie la danaj kluboj tre aktive laboras kaj starigas kursojn por komencantoj kaj progresintoj.

SVEDUJO. — S-ro Malmgren raportas ke en Svedujo nia movado perdis komence de la milito multajn membrojn, ĉar la plej multaj membroj estas junaj viroj, kiuj estis vokitaj al militservo. Aliflanke, la kvalita nivelo konsiderinde altiĝis. Estas granda intereso pri la ekzamenado, kaj dank' al tio oni lastatempe rimarkis pli multajn kursojn.

(El *Esperanto Internacia*)

markoj kun teksto en Esperanto okaze de la deka datreveno de l' ekposedo de d-ro Getulio Vargas, kiel prezidanto de la Respubliko.

Estas do nia devo elmontri tie ĉi niajn sincerajn kondolencojn al la familio de Monsinjoro Gonzaga do Carmo pro lia antaŭtempa morto.

Ripozu pace!

O ENSINO DO ESPERANTO

Em 4 de Dezembro de 1922 o dr. José Augusto Bezerra de Menezes, então deputado pelo Estado do Rio-Grande-do-Norte, apresentou à Câmara dos Deputados, acompanhado de convincentes considerandos, o seguinte projeto:

“O Congresso Nacional resolve.

Art. 1.º — Anualmente, no Colégio Pedro II e em todos os estabelecimentos de ensino em que se realizarem exames de preparatórios, funcionará também uma banca da língua internacional auxiliar Esperanto, obedecendo os exames dessa matéria às mesmas formalidades dos demais de línguas vivas.

Art. 2.º — O atestado de exame de Esperanto fica equiparado, para os efeitos de matrícula, nos cursos superiores da República, aos obtidos pelos estudantes que preferem prestar exame da língua alemã.

Art. 3.º — Revogam-se as disposições em contrário.

Julgado objeto de deliberação foi ele enviado à Comissão de Instrução, onde foi relatado pelo dr. Tavares Cavalcanti e aprovado por unanimidade. O parecer deste ilustre deputado foi longo e substancioso e terminou com as seguintes palavras:

“Vê-se, portanto, que o projeto 389 satisfaz uma aspiração de eméritos cientistas e é digno de aprovação. Não impõe obrigatoriedade para esse estudo nem onus para o erário público, porquanto os examinadores da matéria serão pagos apenas com o produto das taxas de inscrição. Nestas condições, a Comissão de Instrução Pública opina favoravelmente ao aludido projeto.”

Assinaram o parecer os seguintes membros da Comissão: *Ferreira Braga*, Presidente interino; *Tavares Cavalcanti*, Relator; *Alfredo Lima*, *Carvalho Neto*, *Eurico Vale*.

Aprovado em primeira discussão foi o projeto submetido à segunda discussão, durante a qual o deputado por Minas Gerais sr. Augusto de Lima, que era também membro da Academia de Letras, pronunciou um belo discurso em defesa do projeto, no qual disse, entre outras, as seguintes palavras:

“Quantas vezes, sr. presidente, por ignorar a língua estrangeira, o peregrino ou mesmo o homem de Estado se vê embaraçado em território estranho? Quantas vezes o inglês ou o americano se vê em dificuldade para entender um francês macarrônico ou melhor para desentendê-lo. O próprio

KIEL PENSAS GRANDAJ FIGUROJ DE LA HOMARO

La parolo estas donita al la homo, por ke li masku sian penson. (*Talleyrand*).

Ne atenti la doloron kaj la morton estas unu la ĉefaj devoj de la Homo. (*Cicero*).

Certa miksaĵo de egoismo kun sentemeco faras la malfeliĉon de tiu, kiu ĝin provas kaj de tiuj, kiuj lin ĉirkaŭas. (*Benjamin Constant*).

Dio donis al ni la kapablon suferi por instrui al ni eviti la aliulajn suferojn. (*George Sand*).

La saĝeco de la malkuraĝuloj similas al la lumo de la torĉoj; ĝi malbone lumigas, ĝi estas tremanta. (*Victor Hugo*).

Malsaĝulo, diranta nenian vorton, ne diferencas de silenta saĝulo. (*Molière*).

Malmultaj amikecoj, ekzistadus, se ĉiu sciis tion, kion lia amiko diras pri li, kiam li forestas. (*Alexandre Dumas*).

Neniu kalkulo estas certa kun virino, kaj ĉiu kalkulo estas falsa sen ŝi. (*Tolstoj*).

Ĉiu povo estas farita per pacienco kaj tempo. (*Balzac*).

Ĉiu scio venas de la observado kaj sperto (*Saint Beuve*).

Pro la moralo de la interesoj la homa animo perdas sian belecon, la virto siajn lecionojn, la historio siajn ekzemplojn. (*Chateaubriand*).

francês, que é, na opinião de Tobias Barreto, a chave de sol, a mais facil de aprender, nem todos o versam com desembaraço como seria para desejar. O esperanto é mais fácil que o francês.

O projeto do ilustre representante do Rio-Grande-do-Norte impõe-se à adoção da Câmara. Só extranho que no ânimo do meu nobre colega não houvesse argumentos bastantes fortes para que, ao em vez simplesmente de uma banca de exame para o esperanto, propuzesse a criação de uma cadeira para esse fim, no estabelecimento de ensino secundário. Creio, porém, que prevaleceu no espírito do nobre Deputado, a idéia de que o Pedro II aceita a exames alunos de outros cursos particulares.”

Aprovado unanimemente em segunda discussão, tendo sido sua redação final aprovada a 28 de Dezembro de 1922, foi o projeto enviado ao Senado Federal.

Não tendo o Senado tido oportunidade de dar andamento ao projeto,

La plezuro de la kritiko eltiras el ni la plezuron resti vere emociita antaŭ belaĵoj. (*La Bruyère*).

Ekzamenu bone, ĉu tio, kion vi promesas, estas justa kaj ebla, ĉar promeso estas ŝuldo. (*Confúcio*).

La amikeco estas reciproka bonvolo, kiu igas du estaĵoj egale zorgemaj pri la reciproka feliĉo. (*Platão*).

Niaj ŝuldoj estas perfidaj, kiuj faras, ke ni perdu la bonon, kiun ni povos fari, deflankigante nin de ĝia ekpovo. (*Shakespeare*).

Ju pli oni deprenas de la sinamo, des pli ĝi klopodas repreni per unu mano tion, kion la alia deprenis. (*Bosuet*).

La homo estas la pendolo, kiu senĉese balanciĝas inter la rideto kaj la larmo. (*Byron*).

La homa virto ne povas esti taksata, per tio eksterordinare farita, sed per tio ordinare farata. (*Pascal*).

(El “CARIOCA”).

HELPO AL LA FAMILIO DE ZAMENHOF LISTO

Antaŭa listo	1:020\$000
Brazila Klubo “Esperanto”	50\$000
Techiel Kafensztok	25\$000
Dr. Eusinio Lavigne	50\$000
Esperanta Asocio de Rio-Grande-do-Norte	58\$000

“O Brasil Esperantista” petas al la estraroj de I' brazilaj kluboj kaj al la brazilaj delegitoj de I. E. L., ke ili sendu monatan raporton pri siaj propagandaj kaj instruaj laboroj.

não chegou este a ser convertido em lei pelo antigo Congresso.

Recentemente o Esperanto obteve, no campo do ensino, novo reconhecimento do seu alto valor quando o Conselho Nacional de Educação aprovou o belo parecer do Professor Jonathas Serrano e o Instituto Brasileiro de Geografia e Estatística o incluiu, como matéria obrigatória, no programa do seu curso de Aperfeiçoamento de Estatística.

O parecer, que foi aprovado pelo Conselho por 11 votos contra um, opinava que fosse atendido o apêlo da Liga Esperantista Brasileira no sentido de dar o Brasil a sua adesão oficial ao acôrdo internacional relativo ao ensino do Esperanto. Assinaram o parecer os seguintes conselheiros: Professores *Anibal Freire*, *Jurandir Lodi*, *Josué d'Afonseca*, *Paulo Parreiras Horta*, *Jonathas Serrano*, *Samuel Libanio*, *Alceu de Amoroso Lima*, *Padre Leonel Franca*, *Ari de Abreu Lima*, *Leitão da Cunha* e *Cesário de Andrade*.

BRAZILA KRONIKO

AMAZONAS. — *Manaus*. Faris ekzamenon de Esperanto per korespondado kaj ricevis la *Ateston pri Lernado* s-ro Sebastião Augusto, membro de niaj Ligoj kaj delegito de IEL. La gazeto "União Portuguesa" aperigis favoran recenzon pri "La Vidvineto".

CEARÁ. — *Fortaleza*. "O Povo" publikigis artikolon titolitan "Esperanto ĉe la Brazil Statistiko".

RIO-GRANDE-DO-NORTE. — *Natal*. S-ro Jerônimo dos Santos, ano de la tiea Asocio kaj de BLE, eldonis grandan kvanton de la poŝtkarto kun resumo de la Gramatiko de Esperanto kaj reklamo de sia teknika specialaĵo. Artikolo de s-ro Moacir S. Cunha aperis en la gazeto "A Voz da Cazerna".

PARAÍBA. — *Laranjeiras*. S-ro Arlindo Colaço, urbestro, komencis oficialan propagandon de Esperanto kun la apogo de la Instruata Sekretario. Per brila parolado, kiun publikigis la gazeto "O Rebate", el Campina Grande, li reliefigas la utilon de tia propagando.

PERNAMBUCO. — *Recife*. Ni ricevis la 30-31a numeron de "Pernambuco Esperantista", kiu enhavas elektitajn literaturaĵojn, prozajn kaj poeziajn, novaĵojn pri la Esperanto-Movado kaj lecionon de Esperanto. Meritas la laŭdojn de ĉiuj esperantistoj la ago de la "Pernambuka Esperanto-Asocio", kiu sukcesas publikigi, kvankam neregule, sian oficialan organon dum tiu ĉi malfacila tempo. Niajn korajn gratulojn al ĝia direktoro, s-ro A. Jacome, kaj precipe, al ĝia redaktorino, f-ino Artemisa de Araujo, kiu kuraĝe kaj inteligente daŭrigas la viglan laboron de sia patro.

Loĝas nun en Recife s-ro Moacir S. Cunha, delegito de IEL en Natal, kiu aperigis en "Pernambuco Esperantista" interesan artikolon pri la portugala vorto *saudade*.

Garanhus. Post la fino de l' kurso farita de la loka grupo okazis provo de aplikado, kiun bone sukcesis f-inoj Erbene Falcão Macedo kaj Eunice de Amorim Lins.

BAÍÁ. — *Salvador*. La loka grupo daŭrigas sian propagandon. S-roj Jado Couto Maciel kaj Hermes Pitta vizitis en la urbo Alagoinhas la malnovan esperantiston s-ron Carlos de Souza Cunha kaj transdonis al li salutan leteron de sia grupo. S-ro Cunha estas nun sekretario de la loka Rotaria Klubo.

"Diário da Baía" publikigis interesan artikolon titolitan LA IDEO ES-

PERANTISTA kaj sciigas sian leĝantaron pri la baldaŭa apero de la Resumo de la Geografio kaj Historio de Brazilo, en Esperanto, kiun eldonos la tre grava "Brazilo Instituto de Geografio kaj Statistiko".

RIO-GRANDE-DO-SUL. — *Quaraí*. S-ro João Sabino Bueno fariĝis loka delegito de IEL.

MINAS GERAIS. — *Carangola*. La loka grupo fondita en 1940a, kiu tamen ankoraŭ ne aliĝis al niaj Ligoj, decidis organizi bibliotekon. Tial ĝi sendis cirkuleron al nia Ligo kaj al la esperantistaj grupoj kun la peto pri donaco de libroj en kaj pri Esperanto. Subskribis la cirkuleron f-ino Maria Candida de Oliveira, bibliotekistino, sed la libroj donacitaj devas esti sendataj al s-ro Kruger Matos, kiu akceptis la taskon organizi la bibliotekon.

RIO-DE-JANEIRO. — La prezidanto de la "Brazilo Spiritisma Federacio", D-ro Luiz O. Guillon Ribeiro, prezentis al la Ĝenerala Kunsido raporton pri ĝiaj agoj dum la jaro 1941. En ĝi estas ĉapitro titolita "Esperanto", kiu traktas pri la laboroj por Esperanto faritaj de la Federacio kaj speciale pri la helpo donita de ĝia Librejo al la propagando de Esperanto. Parolinte pri la konkurso ĵus starigita por la traduko esperanten de spiritismaj libroj kaj pri la lastaj eldonoj de esperantaj verkoj li reliefigas la neceson, pli kaj pli urĝan, de la eldono de l' Vortaro Esperanto-Portugala, pri kio li petas la atenton de la nova estraro de la Federacio. Kiel aneksaĵon al sia raporto, li prezentas detalan raporton de nia fervora samideano s-ro Ismael Gomes Braga, sindona direktoro de la Propagando de Esperanto ĉe la Federacio, kiu ĝin finas per laŭdaj vortoj al s-ro José Vaz de Carvalho, direktoro de la Librejo, pro liaj servoj faritaj al la Esperanto-Movado.

Dank' al la bonvolo de la *Societo de Geografio* pli ampleksiĝis la ĉambro, kie funkcias la sidejo de nia Ligo kaj de Brazilo Klubo Esperanto, kiu reorganizas sian riĉan bibliotekon. Baldaŭ malfermiĝos nova kurso de Esperanto.

La ĵus fondita "Associação Esperantista do Meyer" vikle daŭrigas sian propagandon. La 5an de Septembro okazis ĝia monata kunsido kaj inaŭguro de ĝia biblioteko. Elementa kurso de Esperanto okazas marde kaj merkrede kaj perfektiga kurso du fojojn ĉiusemajne. Dum la monato Se-

ptembro okazis ankaŭ kvar kunsidoj por la praktiko de interparolado. Jam aliĝis al niaj Ligoj la jenaj geanoj de tiu Asocio: s-ro Delio Pereira de Souza, kiel MJ, kaj s-ino Arlette Costa de Souza, f-inoj Oscarina Onette Ferreira kaj Suely Alves da Costa, s-roj Nelson Pereira de Souza kaj Aldino de Freitas. Jen estas la adreso de la sidejo de l' Asocio: *Rua Arquias Cordeiro*, 295. *Meyer. Rio-de-Janeiro*.

"Jornal do Comércio" publikigis notojn pri Esperanto. La multlegata ilustrita revuo "Carioca" publikigis la portreton de s-ro Clarence Brown, direktoro de la Metro-Goldwin Mayer, kiu enhavas la jenajn vortojn en Esperanto: "Salutojn al la Esperantistoj. Clarence Brown".

La "Revista de Educação contra Incêndios" publikigis en sia *Esperantista Paĝo* la artikolojn titolitajn: "Associação Esperantista do Meyer", "Que é o Esperanto?", kaj "Esperanto ĉe la Brazilo Statistiko".

Diversaj artikoloj kaj notoj pri la Esperanto-Movado aperis en "Reformador", kiu ankaŭ anoncas, ke la Librejo de la Federacio ricevis el Eŭropo grandan kvanton da libroj en kaj pri Esperanto, kaj en "Revista Espirita do Brasil" du artikoloj de Cristiano Agarido.

LA VIDVINETO

"La Vidvineto" estas titolo de unu el la ĉefaj verkoj de José Martiniano de Alencar, (1829-77), kiu spite la mallongecon de sia vivo atingis rangon inter la plej notindaj brazilaj aŭtoroj. Du el liaj verkoj estas jam tradukitaj en la anglan; sed ne "La Vidvineto", kiun ni povas nun legi nur dank' al la bona Esperanta traduko de L. C. Porto Carreiro Neto, (membro de la Esperanta Lingva Komitato). La rakonto temas pri nekutima afero de juna amo kaj persona honordevo, en la malnova Brazilo de 1847-52, — kiam ne estis aŭtomobilo nek telefono, nek la nune vasta urbeo ĉe la golfo de Rio-de-Janeiro, kaj kiam konservi senmakula la reputacion de onies familio ŝajnis pli grava ol persona feliĉo, kaj eĉ pli kara ol la vivo mem. Ĉiu leganto tre ĝuos tiun ĉi facilan romanon, kun ĝiaj nekutimaj komplikaj kaj ioma naiveco, kune kun la pli feliĉa fino ol iu en la komenco opinius ebla".

(El "Amerika Esperantista")

A IDÉIA ESPERANTISTA

Quem com interesse observa o progresso humano e verifica as finalidades dos trabalhos dos sábios, sua paciência e perseverança — não pode deixar de admirar e cooperar com esses grandes e verdadeiros guias de povos.

Mas, infelizmente, a humanidade não é composta de sábios e por isso as descobertas destes são por vezes escarnejadas e votadas ao abandono, porque à acanhada inteligência que domina as massas, escapam os altos objetivos que levaram esses valorosos inventores e descobridores a atingir o fim das suas concepções.

Haja vista a idéia do maior martir que a humanidade já teve, cujos adeptos eram mortos na arena do circo de Roma; Galileu, obrigado a mentir para escapar à fúria dos rotineiros; Cristovão Colombo escapo milagrosamente da marinagem amotinada; Bell, o inventor do telefone, que graças ao nosso sábio imperador D. Pedro II, conseguiu vencer a indiferença pública, e milhares de outros exemplos que seria tedioso citar.

E assim, devido à mesma rotina, é que o Esperanto, língua auxiliar, cuja finalidade é proporcionar o fácil entendimento entre todas as nações do mundo, ainda não conseguiu o seu objetivo.

Mau grado essa resistência passiva humana, o nosso querido Brasil vem dando apoio ao Esperanto, tendo sido o primeiro país do mundo que o reconheceu, como língua clara, nos Correios e Telégrafos.

A Estatística nacional edita anualmente, em esperanto, uma sinopse estatística das nossas possibilidades de produção econômica, exclusivamente para circulação nos países estrangeiros. Devemos também a este Departamento a publicação do album da Bahia "Urbo Salvador", que tão bom sucesso alcançou nos meios esperantistas americanos e até mesmo europeus, apesar da guerra. E não termina aí a obra do Instituto Brasileiro de G. e Estatística, pois, ao que sabemos, acaba de mandar imprimir um compêndio de Geografia e um de História do Brasil, em esperanto, confiando esses trabalhos a dois especialistas: os profs. Delgado de Carvalho e Jônatas Serrano, respectivamente, ficando a versão a cargo da Liga Esperantista Brasileira.

Colaboremos pois, imprensa e povo, com o nosso governo, na divulgação de tão útil idioma, cujos propósitos

LIGA ESPERANTISTA BRASILEIRA

Movimento de sócios — 1942

Pagaram à LIGA ESPERANTISTA BRASILEIRA e à INTERNACIA ESPERANTOLIGO as quotas referentes ao ano de 1942, os seguintes sócios ativos:

Kiel MS — Snrs. A. Couto Fernandes, A. Caetano Coutinho, Ismael Gomes Braga, Antônio José Vaz e Manoel Jorge Gaio, *Rio de Janeiro*.

Kiel MA — Snrs. Armínio de Moraes, dr. Carlos Domingues e Albino Alves de Souza, *Rio de Janeiro*; dr. Demócrito Rocha, *Fortaleza*, dr. Deoclécio Lima Verde, *Limoeiro, Ceará*; Tomaz T. Vila Nova e Augusto Magalhães Porto, *Recife, Pernambuco*; Paulino Santiago, *Maceió*, dr. Arsenio M. da Silva, *Sant'Ana do Ipanema, Alagoas*; eng. Jaddo Couto Maciel, *Salvador*, eng. Jaime M. de Souza, *Joazeiro, Bahia*; s-itas Edith Wehrs e Hermínia Magalhães, *Niterói*; srs. Obddego Augusto e dr. José M. da Costa, *Barra Mansa, Est. do Rio*; dr. Geraldo Azevedo e Otto Kühne, *S. Paulo*; Ary Zadora, *Porto Alegre, Rio Grande do Sul*; José Gomes Braga, *Ubá*, dr. Borja Portela, *Fortaleza*, Manoel D. de Sá Fortes, *Perdões*, Geraldo B. Mamede, *Ouro Preto, Minas Gerais*; e eng. Renato Deckers, *Catalão, Goiás*.

Kiel MJ — S-itas Iraní Baggi de Araujo e Laurinda L. de Macedo Cardoso, srs. eng. H. Mota Mendes, eng. H. Couto Fernandes, Odilo Pinto, gen. José A. Silveira Sobrinho, eng. Agenor de Miranda, eng. Anibal P. de Souza e Delio Pereira de Souza, *Rio de Janeiro*; Sebastião Augusto, *Manaus, Amazonas*; dr. Francisco de S. Montelo, *São Luiz, Maranhão*; Moacir S. Cunha e Arlindo C. de Lima, *Natal*, Targino Soares, *Mossoró, Rio Grande do Norte*; S-itas Artemisa V. de Araujo e Iracema P. Ferreira, srs. dr. Aguinaldo Lins, Eugenio de M. Paes Barreto e Jaaziel de S. Campos, *Recife, Pernambuco*; Hermes Pitta e Vitor Minieiro, *Salvador, Bahia*; S-ita Balbina Moraes e dr. Mario R. Nunes, *Niterói, Est. do Rio*; snrs. Osvaldo L. de Moraes, *S. Paulo*, Sebastião Almeida Oliveira, *Tanabi*, Mario G. Rodrigues Monteiro, *Santo André*, Leonidas Silva, *Baurá*, Lauro J. de Oliveira, *Pascoal Heumann*, Lauro J. Costa e Manoel Pontes Filho, *Santos, São Paulo*; Giovanni P. Paraco, *Florianópolis, S. Catarina*; João Sabino Bueno, *Quaraí, Rio Grande do Sul*; eng. A. J. de Faria Alvim, *Belo Horizonte, Minas Gerais*.

Pagaram também suas quotas 70 sócios simples, assim distribuídos: 30 no *Rio de Janeiro*, 8 no *Ceará*, 3 no *Rio Grande do Norte*, 1 na *Bahia*, 1 no *Espírito Santo*, 9 em *São Paulo*, 11 em *Minas Gerais* e 7 no *Rio Grande do Sul*.

BONVOLU PAGI VIAN KOTIZON POR LA JARO 1943.

estão longe de implicar com a nossa língua nacional, mas simplesmente colaborar com ela num campo mais vasto — o internacional.

(Do "Diário da Bahia")

Grupoj Aligintaj al B. L. E.

BRAZILA KLUBO "ESPERANTO". (1906). Sidejo: *Praça da República*, 54. *Rio-de-Janeiro*.

SUDBRAZILA ESPERANTISTIGILO. (1927). Sidejo: *Rua dos Andradas*, 1431. *Porto Alegre, Rio-Grande-do-Sul*.

CENTRO ESPERANTISTA DE SANTOS. (1932). Sidejo: *Rua Baía*, 57. *Santos, Est. São Paulo*.

ESPERANTA GRUPO DE BAÍA. (1936). Sidejo: *Rua Bangala*, 18. *Salvador, Bahia*.

S. PAULO ESPERANTA KLUBO. (1937). Sidejo: *Rua Alabastro*, 462. *São Paulo*.

PERNAMBUBA ESPERANTO-ASOCIO. (1937). Sidejo: *Rua Gomes Coutinho*, 318. *Recife, Pernambuco*.

GRUPO ESPERANTISTA "ISMAEL GOMES BRAGA". (1938). Sidejo: *Praça D. Moura*, 334. *Garanhuns, Pernambuco*.

GRUPO ESPERANTISTA DE ARAGUARI. (1939). Adreso: Caixa postal 73. *Araguari, Minas Gerais*.

"CARLO BOURLET" ESPERANTO-GRUPO. (1940). Adreso: *Caixa postal*, 94. *S. Sebastião do Paraíso, Minas Gerais*.

ESPERANTA ASOCIO DE RIO-GRANDE-DO-NORTE. (1940). Sidejo: *Rua Vigário Bartolomeu*, n.º 587. *Natal, Rio-Grande-do-Norte*.

GRUPO ESPERANTISTA DE LIMOEIRO. (1940). Adreso: *Caixa postal*, 73. *Limoeiro, Ceará*.

ESPERANTA INSTITUTO DE ASSÍS. (1941). Adreso: *Rua Smith Vasconcelos*, 9. *Assís, E. de São Paulo*.

GRUPO ESPERANTISTA "HUMBERTO DE CAMPOS". (1940). Sidejo: *Rua Curitiba*, 636. *Belo Horizonte, Minas Gerais*.

ESPERANTO-RONDETO DE S. SEBASTIÃO. (1941). Sidejo: *Vila S. Sebastião, D. Pedrito, Rio-Grande-do-Sul*.

GRUPO ESPERANTISTA "FRANCISCO VALDOMIRO LORENZ". (1940). Caixa postal, 777. *Santos, E. de São Paulo*.

ASSOCIAÇÃO ESPERANTISTA DO MEYER. (1942). *Rua Arquias Cordeiro*, 295. *Meyer, Rio-de-Janeiro*.